

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2024/1097
KARAR NO : 2024/1746

DAVACI : İSTANBUL (1 NOLU) BAROSU BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : AV.
DAVALI : ADALET BAKANLIĞI
VEKİLİ : AV.

DAVANIN ÖZETİ : Davacı Baro tarafından; Barolarına bağlı avukatların tutuklu müvekkilleriyle görüşmelerinin saat 22.00'dan itibaren görüş yaptırılmamasına ilişkin uygulamanın kaldırılması istemiyle 13.03.2024 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin; hukuka aykırı olduğu, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 149/3. fıkrasında soruşturma evresinin her aşamasında şüpheli müdafî avukatın şüpheliyle görüşebileceği, müvekkiline hukuki yardımda bulunabileceği, bu hakkın engellenemeyeceği, kısıtlanamayacağı, aynı Kanun'un 154. maddesinde şüpheli veya sanığın vekaletname aranmaksızın her zaman görüşebileceğinin hüküm altına alındığı, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 114/5. fıkrasında da tutuklunun müdafî ile olan haberleşmesine ve kurum düzeni çerçevesinde temas ve görüşmelerine hiçbir suretle engel olunamayacağı ve kısıtlamalar konulamayacağına hüküm altına alındığı, Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin 19. maddesinde de; "Tutuklu, vekaletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duymayacağı, ancak; görüşmenin görevlilerce izlenebileceği bir ortamda, açık görüş usulüne tabi olarak görüşür. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tabi tutulmaz." denilmek suretiyle, tutuklunun müdafî ile her zaman görüşebileceği düzenlemesine yer verildiği, söz konusu işlemin savunma hakkını kısıtladığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usule ilişkin olarak, davanın açıldığı tarih itibarıyla "İstanbul Barosu Başkanlığı" unvanıyla tüzel kişiliğe sahip bir baro olmadığı, bu nedenle dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerektiği, esasa ilişkin olarak, ilgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; tutuklu ve hükümlülerin avukat ya da uzlaştırmacı veya arabulucu ile görüşmelerinin ve kurum iç işleyişinin ilgili mevzuat hükümleri esas alınarak kurum idaresince hazırlanan iç yönergede belirlendiği, avukat ya da uzlaştırmacı veya arabulucu ile tutuklu/hükümlülerin görüşmelerinin iç yönergede belirlenen saatler dahilinde yapılmasının uygun olacağı, yapılan düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 9. İdare Mahkemesi'nce, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmemeye, dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelenerek gereği görüldü.

Dava, davacı Baro tarafından; Barolarına bağlı avukatların tutuklu müvekkilleriyle görüşmelerinin saat 22.00'dan itibaren görüş yaptırılmamasına ilişkin uygulamanın kaldırılması istemiyle 13.03.2024 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 'Hak arama hürriyeti' başlıklı **36/1. fıkrasında**: "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." hükmüne yer verilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 'Baroya ve avukatlara ayrılacak yer' başlıklı **50/2. fıkrasında**: "Ayrıca her cezaevinde ve kolluk biriminde mesleğin onuruna ve önemine uygun bir görüşme yeri ayrılır. Bu yerlerin bakımı ve onarımı ilgisine göre Adalet ve İçişleri Bakanlıklarınca yaptırılır." hükmüne yer verilmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 'Şüphelinin veya sanığın müdafî seçimi' başlıklı **149. maddesinin 3. fıkrasında**: "Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında avukatın

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2024/1097
KARAR NO : 2024/1746

şüpheli veya sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukukî yardımda bulunma hakkı engellenemez, kısıtlanamaz." hükmüne,

'Müdafi ile görüşme' başlıklı **154. maddesinde**: "(1) Şüpheli veya sanık, vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz. (2) (Ek: 3/10/2016-KHK-676/3 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/3 md.) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imâl ve ticareti suçları bakımından gözetimdeki şüphelinin müdafî ile görüşme hakkı Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, hâkim kararıyla yirmidört saat süreyle kısıtlanabilir; bu zaman zarfında ifade alınmaz." hükmüne yer verilmiştir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 'Amaç' başlıklı **1. maddesinde**: "(1) Bu Kanunun amacı, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir." hükmüne,

'Ceza İnfaz Kurumunda Hükümlünün Hakları, Güvenceleri ve Kısıtlamalar' başlıklı Üçüncü Kısımda yer alan 'Avukat ve noterle görüşme hakkı' başlıklı **59/2. fıkrasında**: "Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde yapılır." hükmüne,

114/5. fıkrasında: "Tutuklunun müdafî ile olan haberleşmesine ve kurum düzeni çerçevesinde temas ve görüşmelerine hiçbir suretle engel olunamaz ve kısıtlamalar konulamaz." hükmüne yer verilmiştir.

01/06/2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yakalama, Gözetim Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 'Müdafi ile görüşme' başlıklı **21. maddesinde**: "Şüpheli veya sanık vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz.

Müdafi ile görüşmesinden önce ve görüşmesi arasında, talebi hâlinde yakalanan kişiye kalem ve kâğıt verilir.

Soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla ve yakalanan kişi isterse, vekâletname aranmaksızın en çok üç müdafî ifadede hazır bulunabilir.

Her kolluk biriminde görüşme için uygun şartları haiz görüşme odası ayrılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin **70. maddesinde**: "(1) Her kurumun, hükümlülerin kurum içindeki yaşam tarzını ayrıntıları ile gösteren bir iç yönergesi bulunur. Bu iç yönerge, kurumun ihtiyaçları ve özel nitelikleri göz önünde tutulmak suretiyle hazırlanır." düzenlemesine,

'Tutukluların hakları' başlıklı **139. maddesinde**: "(1) Tutuklulardan çalışmaları istenebilir; ancak buna mecbur tutulamazlar. Tutuklular istediklerinde idare, barındırıldıkları odalarda çalışmalarına izin verebilir. Odada çalışma imkanı yoksa tutukluların iş yerlerinde çalışmalarına da izin verilebilir. Bu takdirde kendileri hakkında çalışmakta olan hükümlülere ait rejim uygulanır. İstekli tutuklular, idare ve gözlem kurulu kararıyla kurum iç hizmetlerinde de çalıştırılabilir.

(2) Soruşturma ve kovuşturma evrelerinde tutuklular, kurumun bu husustaki genel düzenine uymak suretiyle ziyaretçi kabul edebilirler. Ancak soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkeme, soruşturmanın veya davanın selameti bakımından tutuklunun ziyaretçi kabulünü yasaklayabilir veya bu hususta kısıtlamalar koyabilir.

(3) Tutukluların yazılı haberleşmeleri ile telefonla görüşmeleri, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkemesince kısıtlanabilir.

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2024/1097
KARAR NO : 2024/1746

(4) Tutuklu, savunması için istediği müdafii seçmek ve görevlendirmek hakkına sahiptir. Her dereceden kurum görevlileri bu hususta tutukluya tavsiyelerde bulunamaz.

(5) Tutuklunun müdafii ile olan haberleşmesine ve kurum düzeni çerçevesinde temas ve görüşmelerine hiçbir suretle engel olunamaz ve kısıtlamalar konulamaz. Bu kapsamda;

a) Şüpheli veya sanık, vekaletname aranmaksızın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duymayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafii ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz.

b) Soruşturma evresinde, aynı anda en fazla üç avukat tutuklu ile görüşebilir. Avukatlar aynı anda birden fazla tutukluyla görüşemez.

(6) Özel kanunlarda yer alan hükümler saklıdır." düzenlemesine,

146/1. fıkrasında: "Kurumlarca çıkarılacak iç yönergeler, kurumlarca hazırlanıp Genel Müdürlüğe onaylandıktan sonra yürürlüğe girer. İç yönergeler hazırlanırken kurumun ihtiyaçları ve özel nitelikleri göz önünde tutulur ve diğer mevzuat ile bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak uygulanır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Ayrıca Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin "Tutuklunun müdafii, uzlaştırmacı ve arabulucu ile görüşmesi" başlıklı **19/1. fıkrasında:** "Tutuklu, vekaletname aranmaksızın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duymayacağı, ancak; görüşmenin görevlilerce izlenebileceği bir ortamda, açık görüş usulüne tabi olarak görüşür. Bu kişilerin müdafii ile yazışmaları denetime tabi tutulmaz" düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıya alınan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, tutukluların müdafii ile görüşmesinde bir zaman surlaması olmaksızın, sadece görevlilerin izleyebileceği bir ortamda ve açık görüş usulüne tabi olarak yapılacağı şeklinde surlama getirilmiş olup, bunun haricinde getirilecek olan kısıtlama ve şartların anılan Yasa'nın ve ilgili Yönetmelik hükümlerinin konuluş gayesine aykırı olacağı açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı Baro tarafından; Barolanna bağlı avukatların tutuklu müvekkilleriyle görüşmelerinin saat 22.00'dan itibaren görüş yaptırılmamasına ilişkin uygulamaların kaldırılması istemiyle 13.03.2024 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne yapılan başvurunun zamanen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; hakkında henüz ceza mahkemelemleri tarafından verilmiş bir mahkumiyet kararı olmayan, haklarındaki soruşturma ve ya kovuşturma devam etmekte iken tutukevine konulmasına karar verilen kişilerle müdafileri arasında yapılacak olan görüşmelerin herhangi bir zaman dilimi ile surlandırılmadığı, aksine her zaman görüşebileceğinin açıkça düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, tutukluların müdafii seçme ve müdafii ile görüşme haklarının savunma hakkı ve adil yargılanma hakkı kapsamında olduğu, bu suretle tutuklular ile müdafileri arasında yapılacak görüşmelerin herhangi bir kısıtlamaya tabi olmadığı yukarıda yer verilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile açıkça düzenlenmiş olması karşısında bu görüşmelerin belirli zaman/saat aralıkları ile surlandırılmasının mürkün olmadığı, aksi durumun normlar hiyerarsisine aykırı olarak üst normlarla tarınmış hakkın daraltılmasına sebebiyet vereceği göz önüne alındığında davacı Baroya bağlı avukatların tutuklu müvekkilleriyle görüşmelerinin saat 22:00'dan itibaren görüş yaptırılmamasına ilişkin uygulamaların kaldırılması istemiyle 13.03.2024 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne yapılan başvurunun zamanen reddine ilişkin dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Nitekim benzer mahiyette uyuşmazlıklara ilişkin olarak, **Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesinin 31/01/2024 tarih ve E:2023/6002, K:2024/131 sayılı kararı ile aynı Dairenin 15/04/2021 tarih ve E:2021/316, K:2021/1518 sayılı kararı da bu yöndedir.**

T.C.
ANKARA
9. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2024/1097
KARAR NO : 2024/1746

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda ayrıntısı gösterilen 1.119,20 TL yargılama gideriyle karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 18.000,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacı tarafa verilmesine, peşin alınan posta gideri avansından artan miktarın daha önce talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **30 gün içerisinde** Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne **istinaf** yolu açık olmak üzere, 06/11/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı	:	427,60 TL
Karar Harcı	:	427,60 TL
Posta Gideri	:	264,00 TL
TOPLAM	:	1.119,20 TL